

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 5452/2023
12.09.2024.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., чији је пуномоћник Драган Станисављевић, адвокат из ..., против тужене Општине Владичин Хан, коју заступа Општинско правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 571/22 од 10.03.2022. године, у седници одржаној 12.09.2024.године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 571/22 од 10.03.2022. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 571/22 од 10.03.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Сурдулици, Судске јединице у Владичином Хану П 577/20 од 25.08.2021. године, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде за фактички одузето земљиште у саставу к.п. бр. .. КО Владичин Хан, у површини од 477,5 м2 исплати износ од 1.408.625,00 динара са законском затезном каматом од 10.05.2019. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име трошкова поступка исплати 199.125,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благоремеено изјавио ревизију збого битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјаленог права.

Испитујући правилност побијане пресуде применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23) и члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23), Врховни суд је утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а

ревизијом се не указује на неку другу битну повреду одредаба парничног поступка прописану чланом 407. став 1. тач. 2. и 3. истог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Општинског суда у Владичином Хану П 227/71 од 17.06.1971. године, утврђено је да је правни претходник тужиоца, ББ, стекла право коришћења као ранији власник парцеле – баште која се налази у ужем реону Владичиног Хана у површини од 457,5 м², у мерама и границама ближе одређеним у изреци пресуде, као и право коришћења на идеалној половини парцеле „Башче“, која се такође налази у ужем грађевинском реону вароши Владичин Хан, чија је површина 40 м². Из уверења о кретању парцеле СКН од 20.02.2017. године, првостепени суд је утврдио да је к.п. бр. ../2 настала од к.п. .. која је 1959. године била уписана као јавно добро воде. Парцела је 1963. године подељена на к.п. бр. ../1, ../2 и ../3, а предметна к.п. бр. ../2 је била уписана у ЛН бр. .. као друштвена својина, КО Владичин Хан. У току 1982. године, на основу решења СО Владичин Хан о изузимању грађевинског земљишта ради изградње аутобуске станице од 26.09.1979. године, к.п. бр. ../2 прелази из бр. ... у ЛН бр. 1336 на име Републике Србије, држалац је Општина Владичин Хан, а 2015. године уписана је као јавна својина општине, што је тренутно стање у катастарском оперативном делу. Из уверења СКН од 26.02.2014. године, првостепени суд је утврдио да је к.п. бр. .., која се 1959. године водила на ВВ из ..., у току 1976. године уписана у ПЛ. бр. .. на име Општине Владичин Хан, а у току 1982. године припојена је к.п. бр. ../2. Тржишна вредност предметне непокретности утврђена је на основу налаза и мишљења судског вештака грађевинске струке у износу од 2.950,00 динара по м², што за заузету површину од 457,5 м² износи укупно 1.408,625,00 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца и обавезао тужену да му на име накнаде за фактички одузето земљиште у саставу к.п. бр. ../2 КО Владичин Хан, у површини од 477,5 м² исплати износ од 1.408.625,00 динара са каматом од 10.05.2019. године до исплате, са образложењем да је тужилац правни следбеник ББ, која је стекла право коришћења на парцели „Башча“ у ужем грађевинском реону Владичин Хан на основу пресуде Општинског суда у Владичином Хану П 222/71 од 17.06.1971. године, те да је к.п. бр. .. припојена к.п. бр. ../2 у току 1982. године, а да је из исказа сведока утврдио да се спорна парцела која је одузета тужиоцу и његовом правном претходнику налази на делу где се сада налази аутобуска станица. Одлучујући о висини тужбеног захтева прихватио је налаз и мишљење судског вештака грађевинске струке о вредности заузетог дела парцеле.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду, тако што је одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца, сматрајући да би тужилац могао да оствари право на накнаду за фактички одузето земљиште, само ако то и докаже, па како је на тужиоцу био терет доказивања идентификације парцеле на којој је његовом правном претходнику правноснажном пресудом Општинског суда у Владичином Хану П 222/71 од 17.06.1971. године утврђено право коришћења и парцеле која је сада предмет тужбеног захтева, а што тужилац није доказао, да тужилац нема право на тражену накнаду.

Супротно наводима ревизије, по оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Право на имовину је једно од основних људских права заштићених уставно-правним нормама и нормама међународних конвенција чији је Република Србија потписник.

Устав Републике Србије, у одредби члана 58. јемчи мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона тако што прописује да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеним на основу закона, уз накнаду која не може бити нижа од тржишне. Законом се може ограничити начин коришћења имовине, а одузимање или ограничење имовине ради наплате пореза и других тражбина или казни дозвољено је само у складу са законом.

Протоколом број 1. уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, у члану 1. се гарантује заштита имовине, тако што је прописано да свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине, те да нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.

Уставне одредбе и Конвенција указују на обавезу исплате разумне накнаде за одузету имовину, по тржишним ценама у време пресуђења, која је одлукама нижестепених судова и утврђена.

По оцени Врховног суда, правилно је одлучио другостепени суд када је одбио, као неоснован тужбени захтев тужиоца за исплату накнаде за фактички одузето земљиште у саставу к.п. бр. ../2 КО Владичин Хан, у површини од 477,5 м2. Ово из разлога што је од стране другостепеног суда правилно закључено да у овом случају не може доћи до примене члана 58. став 1. Устава Републике Србије и члана 1. Протокола 1 донетог уз Европску повељу о заштити људских права и основних слобода, јер тужилац није доказао да је дошло до фактичког изузимања његовог земљишта. Наиме, на тужиоцу је био терет доказивања идентификације парцеле на којој је његовом правном претходнику мајци ББ правноснажном пресудом Општинског суда у Владичином Хану П 222/71 од 17.06.1971. године утврђено право коришћења, па како се из утврђеног чињеничног стања не може закључити да се ради о парцели на којој је правном претходнику тужиоца ББ правноснажном пресудом Општинског суда у Владичином Хану П 222/71 од 17.06.1971. године утврђено право коришћењ, односно да је та парцела ушла у састав к.п. бр. ../2 КО Владичин Хан, у површини од 477,5 м2, то је тужбени захтев тужиоца правилно одбијен.

Са напред наведених разлога применом члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић